

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3230/2019
18.06.2020. година
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Бранке Дражић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., коју заступа Душан Поповић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., кога заступа Угљеша Жарковић, адвокат из ..., ради утврђења права својине, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 4223/18 од 14.03.2019. године, у седници већа одржаној дана 18.06.2020. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж 4223/18 од 14.03.2019. године и предмет враћа другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Бачкој Паланци П 493/2017 од 15.06.2018. године, усвојен је тужбени захтев и утврђено да је тужилца стекла власништво на 3/5 делова некретнина уписаних у ЛН .. КО ..., парц. бр. .., згради бр. .., земљиште под зградом – објектом површине 90 м², земљиште уз зграду – објекат површине 5а и њива треће класе површине 2а 24 м², породична стамбена зграда бр. .. на наведеној парцели, укупне површине 8а 14 м² и парц. бр. .., њива треће класе, површине 1а 67 м², свеукупно површине 9а 81 м² и тужени обавезан да трпи да се тужилца на основу ове пресуде упише као власник код Службе за катастар непокретности Бачка Паланка. Истом пресудом обавезан је тужени да тужилци исплати 149.900,00 динара на име трошкова парничног поступка са законском затезном каматом од 23.03.2017. године па до коначне исплате. Тужилца је ослобођена плаћања судских такси у овом поступку.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду преиначена је наведена пресуда и одбијен исти тужбени захтев у целости а тужилца обавезана да туженом накнади трошкове жалбеног поступка у износу од 18.000,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену благовремено је изјавила ревизију тужилца због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 403. став 2. тачка 2. и 408. Закона о парничном поступку и налази да је ревизија дозвољена и основана.

Првостепеном пресудом је утврђено да је тужени унук тужиље по сину ВВ, преминулом 2013. године и да је тужени наследио у оставинском поступку поред осталог непокретности које су предмет ове парнице. Утврђено је да је супруг тужиље преминуо 1970. године, да се у оставинском поступку ћерка тужиље одрекла наследства на очевој имовини и да су тужила и сада пок. отац туженог наслеђену кућу у ..., продали 1987. године по цени од 165.000,00 динара и са уштеђевином тужиље од 300.000,00 динара, које је тужила стекла продајом свиња, купили на име сина тужиље предметну земљу у ... са постојећим темељима стамбеног објекта, са намером да заједно изграде кућу у ... у којој би заједно живели. Ћерка тужиље је била упозната са договором и са братом је имала споразум да ће тужила живети са сином у ... и да ће њен брат преузети бригу о мајци. Одмах по куповини плаца је започета градња личним радом сада пок. ВВ и његових пријатеља, са материјалом који је финансирала тужила. Кровна конструкција је постављена у јесен 1987. године а мајсторима приликом градње храну је припремала тужила. Тужила је у то време живела у откупљеном неусловном стану у ... и била запослена у Предузећу „ГГ“ а истовремено је гајила и стоку и живину. Када је понестало новца, син тужиље позајмио је 2000 ДМ а позајмицу је вратила тужила. Током 1989. године, тужила је отишла у Немачку на рад и сав зарађени новац слала сину за радове на кући. Сада пок. ВВ се 1988. године оженио и исте године се родио тужени. Прве две године породица је живела у изнајмљеном стану а 1991. године су се преселили у спорну кућу где је била оспособљена једна просторија за живот. Родитељи туженог су се развели неутврђеног дана. Кућа је нето површине 86,6 м² (приземље + поткровље) и није завршена.

Првостепени суд је усвојио тужбени захтев за утврђење сувласништва од 3/5 на спорним непокретностима применом члана 20. и 21. Закона о основама својинскоправних односа налазећи да је намера тужиље и њеног сина, оца туженог била да заједничким улагањем новца и радова стекну својину на кући у којој би заједно живели и да су радњама и држањем почев од куповине плаца изразили вољу да некретнине коју граде представљају њихову заједничку својину.

Апелациони суд је прихватио чињенично стање из првостепене пресуде и применом члана 394. тачка 4. ЗПП, преиначио ожалбену пресуду и одбио тужбени захтев у целости, налазећи да утврђене чињенице воде закључку да је међу члановима породице постигнут и реализован споразум о реуглисању имовинског односа, по коме се тужилина ћерка одрекла својих права на имовини родитеља, оцу туженог ова имовина припала у целости а он преузео обавезу да води бригу о мајци, те да би тужили пошто је због смрти сина отпао основ постигнутог споразума евенутално могло припасти право на враћање датог у новцу, али да такав захтев према туженом није постављен.

По оцени Врховног касационог суда побијана одлука је заснована на погрешној примени материјалног права због чега чињенично стање није у потпуности утврђено.

Нижестепеним одлукама правилно је оцењено да у овом случају нису испуњени законски услови за стицање својине у породичној заједници из члана 195. Породичног закона. Спорне непокретности нису стечене радом чланова породице у току трајања заједнице живота у породичној заједници. Између тужиље и њеног сина а касније и његове породице није постојала заједница живота у време куповине плаца и градње спорних објеката. Међутим према утврђеном чињеничном стању између тужиље и

њеног сина је постојао усмени споразум о заједничком стицању и градњи објеката у ..., који је претежним делом реализован и упис својине извршен у корист њеног сина. За утврђење права својине на стамбеном објекту који је подигнут на основу усменог споразума блиских сродника у овом случају мајке и сина, није од значаја одсуство писаног уговора, већ је од значаја да ли постоји заједничко стицање и градња, садржина споразума и воља уговорних страна. Заједничко стицање спорних непокретности од стране тужиље и њеног сина је утврђено у спроведеном поступку, а није спорно ни постојање породичног споразума тужиље са децом о намеравању заједници живота тужиље са сином и будућем старању сина о мајци. Међутим, породични договор тужиље и њене деце не искључује право тужиље на стицање својине на непокретностима сходно члану 21. Закона о основама својинскоправних односа, ако је воља тужене и њеног сина била усмерена на стицање сусвојине без обзира на упис туженог у јавним књигама као јединог власника непокретности, јер право својине не застарева.

Ревизијом се указује на битну повреду одредаба парничног поступка због промењеног чињеничног стања и да су побијаном одлуком помешане непокретности, временски периоди и лица. Врховни касациони суд налази да у поступку по жалби нема прекорачења чињеничног стања. Међутим, побијана одлука садржи сведено и синтетизовано чињенично стање (прихваћено из првостепене одлуке) у мери у којој све одлучне чињенице нису довољно препознатљиве. Осим тога, оцена правног значаја о породичном договору тужиље са децом, који би требао да представља основ за искључење права својине тужиље по основу заједничког стицања недовољно је аргументована и спорна. Син тужиље за живота није оспоравао својинска права тужиље и о томе се јасно изјашњавао пред фамилијом и пријатељима. Тужиља је била у добрим односима са сином и без обзира на лоше односе са његовом супругом, формализација њених сувласничких права није била од значаја до тренутка када су њена права након смрти сина угрожена.

Са изнетих разлога, закључак другостепеног суда да би тужиља евентуално могла имати само облигациона права услед свог финансијског учешћа у стицању непокретности и то без расправе пред другостепеним судом за сада се не могу прихватити услед чега је побијана одлука морала бити укинута.

У поновном поступку, другостепени суд ће отклонити указане неправилности, утврдити праву вољу тужиље и њеног сина у вези куповине земљишта и изградње спорних непокретности а затим донети правилну и на закону засновану одлуку.

Са изнетих разлога, одлучено је као у изреци решења на основу члана 416. став 2. ЗПП.

Председник већа - судија
Слађана Накић Момировић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић